

บทที่ 4

ผลการสัมภาษณ์เกษตรกร

การสัมภาษณ์เกษตรกรครั้งแรก

1.1 พื้นที่ปลูกมะม่วง

การปลูกมะม่วงแก้วในภาคเหนือตอนบน ส่วนใหญ่เป็นของเกษตรกรรายย่อย มะม่วงแก้วที่ปลูกเป็นสวน มีทั้งที่ปลูกมะม่วงแก้วเป็นพืชหลัก (ร้อยละ 75.8) และไม่เป็นหลัก (ร้อยละ 24.2) (ตารางที่ 2) สำหรับกรณีหลังพืชอื่นที่เป็นหลักได้แก่ ลำไย โดยมีมะม่วงขึ้นอยู่ปนเล็กน้อย เพราะถูกตัดออกไป นอกจากนั้นก็เป็นการปลูกไว้ในสวนรอบบ้านประมาณ 1-2 ต้น เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือนและแบ่งปัน อีกทั้งยังให้ความร่มรื่นแก่บริเวณบ้านด้วย สำหรับต้นพันธุ์มะม่วงแก้วที่มีอยู่เกษตรกรร้อยละ 62.9 กล่าวว่าได้เลือกพันธุ์ดี โดยเฉพาะมะม่วงแก้วหัวจุกมาปลูก ส่วนที่ตั้งของสวนส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่มีลักษณะลาดชัน (ร้อยละ 87.1) เป็นที่ดอนไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละ 79) แต่

ตารางที่ 2. ลักษณะของพื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
ลักษณะสวนที่ปลูกมะม่วง	
• มีมะม่วงเป็นพืชหลัก	75.8
• มีพืช อื่น เป็นหลัก	24.2
พันธุ์มะม่วงแก้วที่เกษตรกรนำมาปลูก	
• พันธุ์ดี	62.9
• พันธุ์ทั่วไป	37.1
ทำเลที่ตั้งของสวนสวนมะม่วง	
• เป็นพื้นที่ราบ	12.9
• เป็นพื้นที่มีความลาดชัน	87.1
ทำเลที่ตั้งของสวนมี แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
• มี	21.0
• ไม่มี	79.0

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2543)

อาจมีการขุดสระน้ำทั้งส่วนตัวและสาธารณะขนาดเล็กเพื่อเก็บกักน้ำฝน ปัจจุบันจำนวนสระยังมีน้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทั้งหมด รวมทั้งความต้องการน้ำที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี

1.2 การจัดการสวน

การจัดการสวนมะม่วงแก้วในรอบปีที่ผ่านมาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.2 กล่าวว่าไม่เคยให้น้ำเลย (ตารางที่ 3) เนื่องจากไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติในบริเวณสวน เกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.8 มีการควบคุมวัชพืช และราวครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ขณะที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.9 มีการให้ปุ๋ยกับมะม่วง โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ประมาณ 2 กิโลกรัม/ต้น หรือใส่ปุ๋ยคอก (มูลวัว) เพียงเล็กน้อยช่วงหลังการเก็บเกี่ยว ในเวลาใกล้เคียงกันนี้ ร้อยละ 72.4 ระบุว่ามีการตัดแต่งกิ่งโดยเอากิ่งออกตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงประมาณร้อยละ 30 ของต้น สำหรับการเก็บเกี่ยวมะม่วงจะนิยมใช้ตะกร้าสอยผลไม้ เพื่อป้องกันไม่ให้ผลผลิตบอบช้ำเพราะจะทำให้ขายได้ราคาต่ำ มีเกษตรกรน้อยรายร้อยละ 27.6 ที่ยังคงปฏิบัติโดยการเขย่าต้นให้ลูกหล่นบนพื้นดิน นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังทำการคัดแยกขนาดของมะม่วงก่อนส่งจำหน่ายโดยแบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก ซึ่งแต่ละขนาดมีระดับราคาที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3. การจัดการสวนมะม่วงแก้วของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
การให้น้ำ กับสวนมะม่วง ในรอบปีที่ผ่านมา	
• ให้	4.8
• ไม่เคย	95.2
การควบคุมวัชพืช ในสวนมะม่วง รอบปีที่ผ่านมา	
• ควบคุม	96.8
• ไม่เคยควบคุม	3.2
การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในรอบปีที่ผ่านมา	
• ป้องกันและกำจัด	58.1
• ไม่เคยทำ	41.9
การให้ ปุ๋ย กับต้นมะม่วงในสวน ในรอบปีที่ผ่านมา	
• ให้	91.9
• ไม่เคย	8.1

ตารางที่ 3. (ต่อ) การจัดการสวนมะม่วงแก้วของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
การตัดแต่งกิ่ง มะม่วงหลังการเก็บเกี่ยว ในรอบปีที่ผ่านมา	
• ตัดแต่ง	72.4
• ไม่เคยตัดแต่ง	27.6
วิธีการเก็บเกี่ยว มะม่วงแก้ว	
• ใช้ตะกร้าสอยผลไม้	72.4
• เขย่าต้นไม้ให้ลูกหล่นบนพื้นดิน	27.6
การคัดแยก มะม่วงออกเป็นเกรดก่อนส่งตลาด/ผู้รับซื้อ	
• คัดแยก	83.9
• ไม่เคยคัดแยก	16.1

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2543)

1.3 พฤติกรรมการติดผลของมะม่วง

มะม่วงแก้วมีการติดผลไม่สม่ำเสมอทุกปี ในปีที่ให้ผล เกษตรกรราวร้อยละ 55 ระบุว่าติดผลปีละ 1 รุ่น ขณะที่ร้อยละ 45.2 กล่าวว่าติดผลถึง 2 รุ่น ในแต่ละรุ่นมีระยะในการนำออกสู่ตลาดห่างกันประมาณ 2 เดือน และคาบเกี่ยวเวลาตั้งแต่กลางไปจนถึงปลายฤดู แต่ส่วนใหญ่จะเป็นมะม่วงปลายฤดูของท้องตลาด (ตารางที่ 4) กล่าวคือมะม่วงต้นฤดูมีวางจำหน่ายตามท้องตลาดในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน ส่วนมะม่วงกลางฤดูและปลายฤดูนั้นจะมีวางจำหน่ายในช่วงเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน ตามลำดับ

ตารางที่ 4. พฤติกรรมการติดผลและการสุกแก่ของมะม่วงแก้วในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
มะม่วงแก้วติดผล	
• ปีละ 1 รุ่น	54.8
• ปีละ 2 รุ่น	45.2

ตารางที่ 4. (ต่อ) พฤติกรรมการติดผลและการสุกแก่ของมะม่วงแก้วในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
ขณะเก็บเกี่ยวผลผลิตออกจำหน่าย มะม่วงแก้วของเกษตรกรจัดเป็น	
• มะม่วงต้นฤดู	0
• มะม่วงกลางฤดู	24.2
• มะม่วงปลายฤดู	75.8

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2543)

1.4 การสร้างรายได้

ราคาของมะม่วงแก้ว ที่เกษตรกรทั้งหมดได้รับในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2540-2542) อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (ตารางที่ 5) ประมาณ 2-5 บาท/กิโลกรัม ยังผลให้เกิดความไม่พอใจต่อระดับราคาที่ได้รับ เกษตรกรเข้าใจว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ราคาผลผลิตต่ำนั้นมาจาก ถูกพ่อค้ากดราคา หาดตลาดไม่ได้ หรือ ไม่ได้วางแผนเรื่องการตลาด ขาดการรวมกลุ่มในการต่อรองราคา มีช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพร้อมๆกับสวนอื่น ๆ ตลอดจนมะม่วงไม่มีคุณภาพ หรือไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ตามลำดับ แต่ถ้าให้มีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาเก็บเกี่ยว อาจช่วยให้ระดับราคาผลผลิตมะม่วงสูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50 ยังเห็นว่าน่าจะปรับการผลิตเป็นมะม่วงล่าฤดู เพราะเมื่อถึงปลายฤดู มะม่วงแก้วส่วนหนึ่งจะถูกพ่อค้ารับซื้อตรงจากสวน ไปจำหน่ายยังตลาดกลางกรุงเทพฯ ด้วยราคาที่สูง เนื่องจากมะม่วงที่ได้เป็นมะม่วงล่าฤดูของประเทศ อย่างไรก็ตามเกษตรกรร้อยละ 21 ระบุว่าทำอยู่แล้วแต่ก็มีถึงร้อยละ 66.1 ที่ยังไม่ทราบถึงวิธีการทำ สำหรับวิธีการผลิตมะม่วงล่าฤดูที่ทราบคือการห่อผล

ตารางที่ 5. รายได้และความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้จากมะม่วงแก้วของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
ระดับราคา (บาท/กก.) ที่ได้รับในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	
• ต่ำ	56.5
• ปานกลาง	43.5
• สูง	0

ตารางที่ 5. (ต่อ) รายได้และความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้จากมะม่วงแก้วของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

หัวข้อ	ร้อยละ
ความพอใจกับราคาของมะม่วงแก้วที่ได้รับ โดยรวมทั้ง 3 ปีที่ผ่านมา	
• พอใจ	6.5
• ไม่พอใจ	93.5
สาเหตุสำคัญที่มะม่วงแก้วได้ราคาต่ำไม่น่าพอใจ	
• ถูกพ่อค้ากดราคา/ขาดตลาดไม่ได้/ไม่ได้วางแผนเรื่องตลาด	41.9
• ขาดการรวมกลุ่มทำให้ขาดอำนาจต่อรอง	29.1
• ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพร้อมกับสวนอื่น ๆ (ซึ่งตลาดมีมะม่วงมาก)	27.4
• มะม่วงไม่มีคุณภาพ/ไม่ตรงกับความต้องการตลาด	1.6
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยน ช่วงเวลาเก็บเกี่ยว	
• เป็นไปไม่ได้	12.9
• ทำอยู่แล้ว	21.0
• ไม่ทราบวิธี	66.1
การผลิตเพื่อปรับเปลี่ยนเวลาเก็บเกี่ยวให้ราคาสูงขึ้น	
• ปรับการผลิตเป็นมะม่วง ต้นฤดู	3.3
• ปรับการผลิตเป็นมะม่วงปลายฤดู	41.9
• ปรับการผลิตเป็นมะม่วง ล่าฤดู	50.0
• ปรับการผลิตเป็นมะม่วงนอกฤดู	4.8

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2543)

1.5 แนวทางการแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ

จากความต้องการที่จะยกระดับราคามะม่วงแก้วให้สูงขึ้นนั้น เกษตรกรเห็นว่ามีความสามารถดำเนินการได้ดังนี้คือ 1. รวมกลุ่มวางแผนและแก้ปัญหาเรื่องการตลาด โดยส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า (ร้อยละ 80.7) ควรเพิ่มความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มกัน เพื่อมุ่งเน้นแก้ปัญหาการตลาดที่มีราคาตกต่ำและถูกพ่อค้ากดราคา 2. เปลี่ยนพันธุ์ใหม่ที่มีราคาสูงกว่าเดิม (ร้อยละ 8) โดยเกษตรกรบางรายเริ่มนำมะม่วงพันธุ์อื่นเข้ามาเป็นทางเลือก เช่น โชคอนันต์ 3. ปรับ

เปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวออกไป (ร้อยละ 6.5) 4. ปรับปรุงการดูแลจัดการสวนเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 4.5) (ตารางที่ 6) จากแนวทางการแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำข้างต้น เกษตรกรให้ความสำคัญสูงสุดกับการรวมกลุ่มและการเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ ตามลำดับ สำหรับในข้อแรกเกษตรกรได้ยืนยันว่ามีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้ว แต่อาจยังไม่เข้มแข็งพอ ส่วนการเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ที่มีราคาสูงกว่าเดิมได้มีงานวิจัยรองรับไว้แล้ว จึงคงเหลือหัวข้อลำดับถัดไปคือการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว ซึ่งพบว่าเกษตรกรร้อยละ 66.1 ยังไม่มีความเข้าใจมากนัก (ตารางที่ 5) ทำให้เกษตรกรไม่มีความเห็นหรือไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้

ตารางที่ 6. แนวทางการแก้ปัญหาผลผลิตมะม่วงแก้วตกต่ำของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน

แนวทาง	ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
รวมกลุ่มเพื่อวางแผนและแก้ปัญหาเรื่องการตลาด	1	80.6
เปลี่ยนพันธุ์ใหม่ที่มีราคาสูงกว่านี้	2	8.1
ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว	3	6.5
ปรับปรุงการดูแลจัดการสวนเท่าที่จำเป็น	4	4.8

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2543)

การสัมภาษณ์ครั้งที่สอง

การสัมภาษณ์ในครั้งที่สอง ได้สอบถามกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ที่มีประสบการณ์ในการยืดอายุการเก็บเกี่ยวของมะม่วงแก้วโดยวิธีการห่อผล มีเป้าหมายที่จะทราบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อผลที่ได้จากการทดลองภาคสนาม เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับระบบการผลิต หรือเป็นวิธีที่เกษตรกรใช้ประโยชน์ได้จริงในระบบการผลิตมะม่วงแก้ว ทั้งสามารถช่วยยกระดับราคาของมะม่วงแก้วได้ในที่สุด

2.1 รายได้จากมะม่วงแก้ว

มะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ตามปกติมีการเก็บเกี่ยวที่ล่าช้ากว่าพื้นที่อื่น ๆ ในเขตภาคเหนือตอนบน และผลผลิตมะม่วงแก้วในปี พ.ศ. 2544 ส่วนใหญ่มีขนาด 4 ผล/กิโลกรัม ระดับราคาประมาณ 6 บาท/กิโลกรัม ซึ่งถือว่าราคาผลผลิตที่ได้รับอยู่ในระดับต่ำส่งผลให้ผู้ปลูกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94) ไม่พอใจกับราคาที่ได้รับ และเกษตรกรทุกราย มีความต้องการอย่างยิ่งที่จะปรับปรุงราคาของผลผลิตมะม่วงแก้ว และเห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาเก็บเกี่ยวเพื่อหนีเวลาที่ผลผลิตล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ (ตารางที่ 7) ซึ่งแตกต่างจาก ตารางที่ 6 ที่เกษตรกรภาคเหนือตอนบนให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม ขณะที่ชาวสวนในเขต อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ มีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้ว แต่ยังคงหาวิธีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาเก็บเกี่ยว

ตารางที่ 7. รายได้จากมะม่วงแก้วและความเห็นเกี่ยวกับราคาผลผลิตที่ได้รับของเกษตรกรในเขต อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
เมื่อเปรียบเทียบกับท้องตลาดปีที่ผ่านมา มะม่วงแก้วของเกษตรกรที่ได้รับในปีนี้ (2544) มีระดับราคา (บาท/กก.)	
• ต่ำ	80.0
• ปานกลาง	14.0
• สูง	6.0
ระดับความพอใจกับราคาของมะม่วงที่ได้รับในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2543)	
• พอใจ	6.0
• ไม่พอใจ	94.0

ตารางที่ 7. (ต่อ) รายได้จากมะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต อ.เชิงดาว จ.เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
ความต้องการปรับปรุงราคาของผลผลิตมะม่วงแก้วในปีนี้	
• ต้องการ	100.0
• ไม่ต้องการ	-
แนวทางการปรับปรุงราคาผลผลิตให้สูงขึ้น	
• ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวเพื่อหนีช่วงเวลาที่ผลผลิตต้นตลาด/ราคาตกต่ำ	46.3
• รวมกลุ่มหรือสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มยิ่งขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาตลาด	39.2
• คาดว่าจะเพิ่มมูลค่าโดยการนำไปแปรรูปเอง	7.3
• อื่น ๆ	7.3
แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2544)	

2.2 การปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว

เกษตรกรส่วนใหญ่ในเขต อ.เชิงดาว จ.เชียงใหม่ มีความสนใจอย่างยิ่งและต้องการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวโดยทำให้มะม่วงออก ลำฤดู/ปลายฤดู ร้อยละ 98 คาดว่ามีความเป็นไปได้ ที่จะช่วยยกระดับราคาของมะม่วงแก้ว (ตารางที่ 8) และเกษตรกรร้อยละ 48 เห็นว่าราคาที่คุ้มค่าในการผลิตมะม่วง ลำฤดู/ปลายฤดู ควรสูงกว่าปกติ (6 บาท/กิโลกรัม) ตั้งแต่ 5 บาท/กิโลกรัม ไปจนถึง 10 บาท/กิโลกรัม การปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวจนสามารถยกระดับราคาผลผลิตมะม่วงแก้วได้ เกษตรกรร้อยละ 46 คิดว่าจำเป็นต้องยืดเวลาออกไปอย่างน้อยจนถึง 15 กรกฎาคม ของทุกปี เป็นต้นไป ซึ่งเกษตรกรที่นี้ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) ทราบวิธียืดอายุการเก็บเกี่ยว โดยการห่อผล

ตารางที่ 8. ความเห็นต่อการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวมะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต
อ.เชียงดาว จ. เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
ความสนใจในการยืดอายุการเก็บเกี่ยว โดยการทำให้มะม่วงออก ล่าฤดู/ปลายฤดู	
• สนใจ	96.0
• ไม่สนใจ	4.0
ความเป็นไปได้ที่จะช่วยยกระดับราคาของมะม่วงแก้ว จากการยืด อายุการเก็บเกี่ยวออกไป	
• ได้	98.0
• ไม่ได้	2.0
ความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยว โดยยืดอายุ การเก็บเกี่ยวมะม่วงในสวน	
• ต้องการ	100.0
• ไม่ต้องการ	-
การทำให้มะม่วงออก ล่าฤดู/ปลายฤดู ราคาที่คุ้มค่าควรสูงกว่าเมื่อ เก็บเกี่ยวตามปกติ (ปกติราคาประมาณ 6 บาท/กก.)	
• เพิ่มขึ้นอีกจนถึง 5 บาท/กก.	22.0
• เพิ่มขึ้นอีกจนถึง 8 บาท/กก.	30.0
• เพิ่มขึ้นอีกจนถึง 10 บาท/กก.	48.0
การปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวจนสามารถยกระดับราคาผล ผลิตมะม่วงแก้วได้ จำเป็นต้องยืดเวลาออกไปอย่างน้อยจนถึง	
• 15 ก.ค. ของทุกปี	46.0
• 30 ก.ค. ของทุกปี	38.0
• 15 ส.ค. ของทุกปี	10.0
• 30 ส.ค. ของทุกปี	4.0
• 15 ก.ย. ของทุกปี	2.0

ตารางที่ 8. (ต่อ) ความเห็นต่อการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวมะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต
อ.เชียงดาว จ. เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
วิธีการในการยืดอายุการเก็บเกี่ยวเกษตรกร ทราบอยู่ก่อนแล้ว หรือไม่	
• ทราบ	60.0
• ไม่ทราบ	40.0

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2544)

2.3 การห่อผล

การห่อผลเป็นวิธีที่เกษตรกรราวครึ่งหนึ่งในเขต อ.เชียงดาว เคยมีประสบการณ์อยู่แล้ว เฉพาะในกลุ่มที่มีประสบการณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 ไม่ทราบว่าผลการห่อผลสามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวมะม่วงแก้วได้ สำหรับคำแนะนำการห่อผล กล่าวว่าได้ข้อมูลมาจากเพื่อนบ้าน และจากเกษตรกรตำบลหรือเกษตรอำเภอ ตามลำดับ แต่ไม่เคยได้ข้อมูลมาจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ ตำรา หรือแม่หนังสือพิมพ์ เกษตรกรจำนวนมากร้อยละ 58.6 เคยเห็นเกษตรกรอื่น มีการห่อผลเพื่อยืดอายุการเก็บเกี่ยว และส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เห็นว่าการห่อผลเป็นวิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติ สำหรับวัสดุในการห่อผลเกษตรกรเกือบทั้งหมด เลือกใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ เนื่องจากหาซื้อง่ายและมีราคาถูก แต่ไม่เจาะจงสำนักพิมพ์ ชนิดใดก็ได้ไม่พิถีพิถันในการเลือกใช้ และระบุว่าผลการห่อผลสามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวมะม่วงแก้วไปได้จนถึงราว 4 สัปดาห์จากปกติ และห่อผลเมื่อมีขนาดเท่ากับไข่ไก่ เนื่องจากสะดวกในการห่อ หากการห่อผลสามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวได้จริง เกษตรกรที่ยังไม่มั่นใจเกือบทั้งหมดเห็นที่น่าสนใจ และต้องการนำไปปฏิบัติ การลงทุนเพื่อการห่อผลเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.3 เห็นว่าผลตอบแทนน่าจะคุ้มค่า และยังได้รับ ประโยชน์หลายอย่างจากการห่อผล อาทิเช่น ป้องกันศัตรูพืช ทำให้ผิวผลสวยงาม ขยายขนาดผล/เพิ่มน้ำหนักผล และเนื้อมีคุณภาพดีขึ้น เป็นต้น (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9. ความเห็นต่อการห่อผลมะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต อ.เชิงดาว จ.เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
เกษตรกรเคยมีประสบการณ์ในการห่อผลมะม่วงแก้วหรือไม่	
• เคย	52.0
• ไม่เคย	48.0
เกษตรกรทราบมาก่อนหรือไม่ว่า การห่อผล สามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวมะม่วงได้	
• ทราบ	37.5
• ไม่ทราบ	62.5
แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรได้รับทราบมา	
• สื่อ วิทยุ/โทรทัศน์	-
• สื่อ ตำรา/หนังสือพิมพ์	-
• เกษตรตำบล/อำเภอ	33.3
• เพื่อนบ้าน	60.0
• อื่น ๆ	6.7
เคยเห็นเกษตรกรอื่นมีการห่อผลมะม่วงแก้ว เพื่อยืดอายุการเก็บเกี่ยวหรือไม่	
• เคย	58.3
• ไม่เคย	41.7
การห่อผลคิดว่า เป็นวิธีการที่	
• ง่าย	75.0
• ปานกลาง	16.7
• ยาก	8.3
วัสดุที่เกษตรกรเห็นว่ามีความเหมาะสมสำหรับใช้ห่อผลมะม่วง	
• กระดาษหนังสือพิมพ์	95.8
• ถุงพลาสติก	4.2
• อื่น ๆ	-

ตารางที่ 9. (ต่อ) ความเห็นต่อการห่อผลมะม่วงแก้วเกษตรกรในเขต อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
กรณีที่ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อผลมะม่วง หนังสือพิมพ์ใดเหมาะสม	
• ไม่เจาะจง	91.7
• ไทยรัฐ	8.3
• เดลินิวส์	-
• อื่น ๆ	-
จากประสบการณ์ของเกษตรกร การห่อผลสามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวมะม่วงแก้วไปจากปกติได้	
• ราว 1 สัปดาห์	25.0
• ราว 2 สัปดาห์	8.3
• ราว 3 สัปดาห์	54.2
• ราว 4 สัปดาห์	12.5
หากมีโอกาที่จะห่อผลมะม่วง เกษตรกรจะห่อผลมะม่วงเมื่อ	
• เมื่อมะม่วงเริ่มติดผลหรือผลมีขนาดเท่าหัวไม้ขีด	-
• เมื่อมะม่วงมีขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียว	-
• เมื่อมะม่วงมีขนาดเท่าเมล็ดถั่วลิสง	-
• เมื่อมะม่วงมีขนาดเท่าไข่นกกระทา	8.3
• เมื่อมะม่วงมีขนาดเท่าไข่ไก่	83.4
• เมื่อมะม่วงมีขนาดเท่าไข่เป็ด	8.3
เหตุผลที่เกษตรกรเลือกห่อผลในระยะดังกล่าว เนื่องจาก	
• สะดวกในการห่อผล	47.5
• ขณะห่อผลมะม่วงไม่หลุดร่วงง่าย	32.5
• ผลมีขนาดเหมาะสม	17.5
• อื่น ๆ	2.5

ตารางที่ 9. (ต่อ) ความเห็นต่อการห่อผลมะม่วงแก้วของเกษตรกรในเขต อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

หัวข้อ	ร้อยละ
หากการห่อผล สามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวได้จริง เกษตรกรเห็นว่า	
• น่าสนใจ	91.7
• ไม่น่าสนใจ	8.3
หากทราบว่า การห่อผล สามารถยืดอายุการเก็บเกี่ยวได้ เกษตรกรต้องการนำไปปฏิบัติหรือไม่	
• ต้องการ	87.5
• ไม่ต้องการ	12.5
การห่อผลมะม่วง เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการคุ้มทุนว่า	
• คุ้ม	83.3
• ไม่คุ้ม	16.7
ประโยชน์อื่นที่ได้รับจากการห่อผลที่เกษตรกรทราบ	
• ขยายของผล/เพิ่มน้ำหนักผล	13.9
• เนื้อมีคุณภาพดีขึ้น	22.2
• ทำให้ผิวผลสวยงาม	30.6
• ป้องกันศัตรูพืช	33.3
• อื่น ๆ	-

แหล่งที่มา: จากการสำรวจ (2544)